

Közigazgatási tájékoztató lap

Tamási

nagy (kor) község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a múltban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebelezetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos nevén kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendők.)

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határára. (Rendszerint a dűlő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

A község mindenkor a Tamási nevet viselte Tolna megyéhez tartozott, település nem történt, és a község más nevet nem használt. A község keletkezése nem állapítható meg.

Terület változás, átcsatolás nem történt.

Elpusztult falvak megállap. szerint nem voltak. -

Mezőváros

Nagyközség, nem történt szervezeti változás.

Állandó akvi. ker. székhely. Adorján, Kecsege, Csollányos, Martinca és Szencse puszták, valamint Majsamiklósvár 1907 jan 1-én elcsatoltattak.

Nincsenek

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslatai és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő határrészek, hol, mely név alatt és mekkora a terjedelmük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és mely terjedelműek (kataszteri, esetleg más adatok alapján)?

A község vázlatos térképe csatolva db
nincs csatolva.

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földmivelés, ipar, bányászat, földmivelési vagy ipari napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házáozási adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

Majsamiklósvár és Szemcséd eszményi községek határolják községünket. S zemesd 12km Majsamiklósvár 2 km. távolságban.

Dombos

Koppány patak, 8-10 domb 100-150 magasak. -

7384

kat. hold (birtokívek adatai alapján).

5090 k. hold szántó, 560 k. hold rét (kaszáló),

600 k. hold szőlő (beültetett), 487 k. hold legelő,

647 k. hold erdő, k. hold nádas, 647 k. hold terméketlen (ut, szikla, homok, mocsár, kőbánya).

Nem

Nincsenek

Nincsenek

6108

lélek.

5290 r. kath., / g. kath., 21 ref.,

584 ág. h. ev., 200 izr., 3 egyéb

6078 magyar, 30 német, - tót,

- rutén, - oláh, - horvát,

- egyéb.

A külterületen 2400, míg a belterületen 3708 lélek lakik. -

Szőlőhegy 1-6 km. távolságban 2200-2400 lélekkel.

Földművesek és napszámosok.

1293 ház, 2554 lakórésszel, és 5223 mellékkel iséggel

Várma. tulajdonában főszolgabirói hiv. Róm. kath. egyház iskolája

- 2 -

Evang. " "

Izr. hitközség "

M. Kir. Posta hivatal

II. A község szervezete, beosztása és közérdekű viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. *Elöljárók.*
(Nem névszerint töltendő ki.)
Rendszeres tisztviselők és alkalmazottak.
(Kisközségben csak a székhely község lapján kell kitölteni.)

Napidíjas irodai alkalmazottak:

Szegődményes alkalmazottak:

A jegyzőség székhelye és távolsága:

2. *A községi képviselőtestület létszáma:*

Községi képviselő-választókerületek száma, elnevezése, hány tagot választ.

3. *Meg van-e bizva a község gyámhatósági hatáskörrel. Van-e gyámpénztára?*

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. *A vármegye székhelye és annak távolsága.*
(a község központjától, távolsági térkép adatai: szerint járható útvonalon):

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy)
Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület székhelye és távolsága:

Törvényhatósági bizottsági választókerület székhelye és távolsága:

C) Rendészeti igazgatás.

5. *A csendőrőrs és folyamőrség székhelye és távolsága:*

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és hány tagból áll?

Van-e a községben toloncállomás?

Fel van-e ruházva az előjáróság cselédügyi biráskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

6. *A községi tűzoltóság szervezete:*

7. *Van-e a községnek jóváhagyott szabályozási terve?*

Van-e járdalerakási szabályrendelete?

Biró, Törvény- (másod-) bíró, 12 esküdt,

(tanácsbeli), Pénztárnok, Közgyám 2

4 jegyző, / segédjegyző, 3 orvos

/ állatorvos, 2 irodai alkalmazott,

..... pénztári alkalmazott, egyéb alkalmazott (utbiztos stb.)

3 ideigl. kisegítő irnok

6 rendőr, kisébíró (küldönc), 3 bába,

/ éjjeli őr és 12 csendőr gazdasági alkalmazott.

..... km.

20 virilista, 20 választott tag, 8 pót tag

..... A község 3 választókerületet alkot.

I.II.III. kerület, 20 választott képviselővel nincsen

Szekszárd 83 km.

Tamási /: helyben: / km.

" " km.

" " km.

Tamási csendőrjárás parancsnokság és őrs helyben folyam. őrsé km. nincse

Van, 4 tag. Nincs.

Van. Nincs.

nincs

Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tűzoltóság 44 tag. Kötelezett tűzoltóság.

Van. Nincs. /: Vármegyei: /

Van. Nincs.

D) Szociális igazgatás.

8. Körorvos székhelye és annak távolsága: Helyben km.
Hány magánorvos lakik a községben: 3
Községi bábák száma: 3
Körbába lakóhelye és annak távolsága: Tamási km.
Okleveles magánbábák száma: 3
Legközelebbi gyógyszertár hol van és milyen távol? Tamási km.
Legközelebbi kórház hol van és milyen távol? Szekszárd 53 km. km.
Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény?
(Árvaház, gyermekmenhely telep) Van 1 szegényház Nincs.
9. A gondozott szegények száma: / intézeti ápolásban, 8-10 magán ápolásban.
Elhagyott gyermekek száma? 6-10 gyermek.
10. Milyen a község ivóvize? jó
Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke?
Kutviz, folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó. 1 ártézi kut van
Van-e csatornázása? nincs
11. Korcsmák és vendéglők száma? 8 korcsma, 5 vendéglő, / kávéház.
Van-e szálloda, fogadó és hány? 1 szálloda van
Van-e községben közfürdő? nincs
12. Van-e a község határában gyógyfürdő,
üdülő vagy nyaraló-telep és milyen távolságra?
A fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva? nincs
/

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága: Szekszárd 53 km.
Kir. járásbírószék székhelye és távolsága? helyben / km.

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága: Szekszárd 53 km.
Kir. adóhivatal székhelye és távolsága: Helyben km.
Kir. pénzügyőri szakasz, vámórs, vámórségi
kirendeltség, székhelye és távolsága: " / :vámórség nincs: / km.
Kataszteri felmérési felügyelőség székhelye és
távolsága: Pécs 127 km.

III. Közművelődési viszonyok.

A) Közoktatásügy.

1. *Hány és milyen jellegű és fokozatu népiskola van a községben,* (megjelölve a tantermek és tanerők számát: állami, közs., felekezeti isk., elemi, felsőbb népisk., polgári iskola stb.)

2. *Középiskolák vagy más szakiskolák* (iparostanóciskola, gimn., reálgimn., reál iskola stb.) Azok jellege, tantermek és a tanerők száma:

3. *Óvodák jellege, száma és tanereje:*
Nyári menedékház van-e?

4. *Testnevelés szervezete.* Levente egyesületek:

5. *Kir. tanfelügyelőség székhelye és annak távolsága:*

Róm.kath iskola 8 tanterem, 8 tanerő.
Ágh. ev. " 1 " 1 "
izr " 1 " 2 "

Polgári iskola 2 tanterem 3 tanerő
Közs.iparos tanonc iskola 4 tanerővel.

1 közs. ovoda 1 tanerővel
nincs " " " " " " " " " " " "

"Levente" egyesület 460-500 taggal

Szekszárd 53 km.

B) Vallásügy.

6. *Vannak-e a községben anyaegyházak és milyenek?* Ha a község fiókegyházat alkot, hol van az anyaegyház és mily távol (bevett és elismert felekezetek szerint sorolandó fel.) A községbeli egyházak melyik püspökséghez, illetőleg egyházkerülethez tartoznak:

Israelita anyakönyvi kerület székhelye és távolsága:

7. *Van-e a községnek kegyuri joga, vagy Canonica visitation alapuló, vagy a hívők helyett átvállalt kötelezettsége és mily teherrel jár?*

8. *Az egyházi adózás rendszere.* Felekezetek szerint: (párbér és egyénenkint időről-időre kivett adó stb.)

Milyen egyházi szervezetek vannak még a községben? (Bevett és elismert felekezetek szerint.)

9. *Van-e r. kath. egyháztanács?* Esetleg az egyházközség ügyeit az iskolaszék vagy a képviselőtestület intézi-e.

Róm.kath anya egyház, Pécsi püspökség
Ágh.evangelikus egyház, melynek anya -
egyháza Nagyszokoly, és izr. egyház a-
nya-egyháza Górbó
Nagyszokoly 15 km.
Górbó 16 "

Nincsen

Róm.kath. egyházzal párbér
Ágh. ev. " " "
Izr. hitközség adó
Más vallás-felekezet nincs

Egyháztanács van

C) Kulturális intézmények.

10. *Muzeum, könyvtár vagy hasonló intézmény?*

11. *Műemlék, természeti emlékszobor, honvédemlék vagy elesett hősök emléke?*

12. *Van-e állandó vagy időszakos színház, műkedvelő előadások stb.* Mozgóképek.

Kulturális egyesületek.

13. *Gazdakör, kaszinó, dalosegylet, munkás-egylet, egyéb kulturális egyesületek* (névszerint felsorolva.)

Községi könyvtár, kaszinó, könyvtár
Társaskör "

Elesett hősök emléke van

Mozgó állandó, színház időszakos, Casinó
jó tékony nőegylet, róm.kath.kör

Társas kör, Protestáns, Izr. nőegylet

Róm.kath.kör, Uri Casinó, Társas kör és
Protestáns kör. -

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési vonala (országut, megyei ut, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága). A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

Szekszárd-Siófok megyei ut, amely a községen halad át,

2. Vasuti összeköttetése, fő- vagy mellékvonalak, van-e vasuti állomása, mi az elnevezése, megállóhelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari és kisvasutak. Közuti vasutak.

Tamási-Hidegkut és Győr-Veszprém H.e. vasuti állomás mellékvonal, marha és áru rakodó helye. -

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajóállomás?

nincs

Van-e posta, távirda, távbeszélő állomása?

Posta, távirda, és távbeszélő helyben

3. Melyik községi közlekedési utvonálhoz járul hozzá a község?

tamási-regölyi

tamási-pinczehelyi
80-100

km.

Községi (közülő) utak hossza?

Van-e kövezet-vámszedési joga.

Igen: — Nem:

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 holdon felül) száma és terjedelme tulajdonosok szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100—1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. A község gazdasági jellege a lakosság zömének foglalkozása szerint:

Nagybirtok nincs 2 közép birtok 100 holddal, kisbirtokok 2-50 holdig a község földműves jellegű

mező- vagy erdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

szabad gazdálkodás

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gazdálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

nyomásos gazd. nincs

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

igen, közbirt. 480 kat. hold.

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

nincs

Van-e legelő-rendtartás?

van

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

nincs

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

"Hercegi" Erdőgondnokság

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű, (elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tartozik.

nincs a szőlőgazdák a szekszárdi borvidékhez tartoznak. -

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

igen 2000 négyszögöl

Be van-e ültetve?

igen

7. *Vízrendező és hasznosító társulat.* Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

nincsen

Az illetékes kultur- vagy folyammérnökség székhelye:

Szekszárdon kultm. mérnökség 53 km.
S zékesfehérvár folyammérnökség 74 km.

8. *Állattenyésztési viszonyok.* Állatok száma: 800-900 ló, 800-900 szarvasmarha, juh:nerinói a tenyészállatok száma,

1200-1400 sertés, 500-600 juh sertés mangolica

uralkodó tenyésztési irány:

1 ó: tamási tájfajta, szarvasmarha: bonyhádi

Körállatorvos székhelye és annak távolsága.

Pincehely 16 km.

Ipar és kereskedelem.

9. *A község állandó piaca hol van?* (helyben vagy mely községben, milyen távol).

helyben

Hova gravitál a község?

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (kirakó, állatvásár, stb). Kié a vásártartás joga?

5 országos vásár, állat és kirakodó
2 heti " " "

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

A vásártartási jog a községé

Gyöng

10. *A községbeli kereskedések száma és jellege.*

41 vegyes, rőfős, vas, fűszer keresk.

Hitel és pénzüzetek száma és alaptőkéje (felsorolva).

2 pénzint. Tamási Takarékp.
100.000.000 Kor. Hitelbank R.T. 500.000.000
"Hangya" fogyaszt. szöv.

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

164 iparos, bogsnár, kovács, cipész, asztal-
1 os, szabó, kőműves stb.

Van-e a községben ipartestület?

igen

11. *Gyárak, ipartelepek és azok átlagos nagysága* (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

nincsenek

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Pécs 127 km.

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

Szekszárd 53 km.

12. *Magánkezelésben álló közművek:*

nincsenek

Közvilágítás, jéggyár stb.

jéggyár nincs, petroleum vill.

13. *Bányák száma és jellege.*

nincsen

Állandó bányüzem nagysága, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

14. *Háziipar és annak jellege.*

kender kódzítás

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és helyiségek száma.

Hivatalos célokat szolgáló épületek (jegyzői, orvosi, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok lakrészeinek száma).

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely község vagy a községek közös tulajdona-e (csak székhely községben tölthető ki)?

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishaszonbérletben?

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az állások szerint felsorolva). Mily kiterjedésű.

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

Községi közüzemek (a község tulajdonában) világító és vízművek stb.

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok. Községi takarékpénztár. Községi korcsma stb.

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

5. Fel nem sorolt más községi és közjöveldelmek.

1 községháza 14 helyiség
 Hatósági husszék 1 helyiség
 Szeszfőzde 3 "
 Járásbir.épület 32 "
 Óvodai " 7 "
 Szegényház " 12 "
 Vásári pénzt. " 2 "
 Tűzoltó szertár 2 "
 Járvány kórház 1 "
 Vágóhid 3 "
 A község tulajdona

33 kat. hold szántó és rét, 7

2 legelő, / kat. hold erdő,

egyéb 218 hold kat. ut stb.

házi kezelésben föld nincs, 42 hold kishaszonbérletben. -

15 kat. hold föld vezető jegyzői javadalmom. -

homokbánya

szeszfőzde, hatósági husszék, vágóhid

Vásártérítés piaci jog

Földadó 27666 K 50 f. Házadó 8989 K

36 f. Ált. kereseti adó 16355 K 50 f. Társulati adó 317 K 40 f. Vagyon- és jöv. adó 2921

adó 13587 K f.

borfogyaszt., kereseti és forgalmi adó, akvi és vágóhid díjak. -

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

1. / A Koppány csatorna kiterjesztése
2. / Községház építése
3. / Villanyvilágítás / tárgyalások folyamatban: /
4. / Járásbir. közkorház
5. / Földreform befejezése
6. / Polgári iskola építése
7. / Hirdőhitelcsillító állomás
8. / Utak kövezése
9. / Ártéri kutak építése
10. / Jéggyár felállítás

A község pecsétjének lenyomata:



[Handwritten signature]

Községi (kör-) jegyző.